

BYGGNADSVÄSENDE, n. 4. Allt hvad som angår allmänna byggnaders uppförande, vård och underhållande. Brukas endast i bestämd form.

BYGGNADSÄMNE, n. 4. pl. Se *Byggnadsmaterialier*. Brukas sällan i sing.

BYGGNING, f. 2. 1) Boningshus. Brukas icke gerna om större stenhus, icke heller om mycket små och dåliga boningshus eller om uthus; vanligtvis om bättre byggda boningshus af trä och smärre stenhus. — *Syn.* Se *Hus*. — 2) Byggande. Förekommer i denna bem. nästan endast i sammansättningar; se t. ex. följ. ord. Ingår i några sammansättningar, såsom Hufvudbyggning, Flygelbyggning, m. fl. [Bygning.]

BYGGNINGABALK, m. 2. Den hufvudafdelning af svenska lagen, som handlar om hvad iakttagas bör i afseende å byggande af hus, &c.

BYGGNINGSGRUS, n. 5. Grus, som begagnas till murbruk vid byggnaders uppförande.

BYGGNINGSHJELP, se *Byggnadshjelp*.

BYGGNINGSINTENDENT, --- täändä'nt, m. 5. Embetsman, som har tillsyn öfver kronans byggnader och högsta öfverinseendet vid nybyggnader och reparationer af sådana.

BYGGNINGSKOLLEGIUM, se *Embets- och Byggnadskollegium*.

BYGGNINGSLÖN, f. 5. Förmåner, som bestås mestare vid bruk för all småbyggnaden till verkens och blåsinrättningarnes vidmakthållande, m. m.

BYGGNINGSMATERIALIER, se *Byggnadsmaterialier*.

BYGGNINGSMÅLARE, m. 5. (mindre brukl.) Handtverksmålare, som har till yrke att måla i boningsrum, o. d.

BYGGNINGSORDNING, f. 2. 1) Stadga, innehållande föreskrifter om hvad som iakttagas bör i afseende å byggnader i en stad. — 2) Se *Byggnadsordning*.

BYGGNINGSPLATS, se *Byggnadsplats*.

BYGGNINGSPOLIS, --- i's, m. 5. 1) Den del af allmänna polisen, som har att vaka öfver byggnadsordningens efterlefnad. — 2) Samteliga de personer, hvilka denna skyldighet åligger.

BYGGVURM, m. 2. 1) Öfverdrifvet tycke för att bygga. — 2) Person, som är öfverdrifvet road af att bygga.

BYK, m. 2. 1) Bykning. *Hafva b. för sig. Hafva kläder på b-en. Der i huset äro två stora b-är om året.* — *Syn.* Se *Bykning*. — 2) Kläder, som på en gång bykas. *B-en gick till sex pund.* — *Syn.* Bykkläder.

BYKA, v. a. Rena förmedelst behandling med lut i bykkar. Säges om linne, isynnerhet gröfre; äfv. om väf och garn. Brukas äfven ganska ofta absolut, t. ex.: *B. är om vintern ett besvärligt göra.* — *Syn.* Tvätta. — *Bykande*, n. 4.

BYKE, n. 4. (pop. o. fam.) Se *Pack*.

BYKERSKA, f. 1. Qvinna, som byker.

BYKKAR, by'kkår, n. 5. Kar, hvare vid bykning de oreka kläderna läggas, för att låta luften flera gånger rinna derigenom.

BYKKLÄDER, m. 5. pl. Se *Byklinne*.

BYKKÄRING, f. 2. (pop. o. föraktl.) Äldre qvinna, som byker.

BYKLINNE, n. 4. sing. Kläder, linne, som skall bykas, är på byk eller nyss blifvit färdig-bykt.

BYKNING, f. 2. Samteliga förrättningar, då man byker. — *Syn.* Bykande, Byk, Tvätt, Tvättande, Tvättning.

BYLAG, se *Byalag*.

BYLL, m. 5. sing. Örtslägte, med enkla, skiftevis sittande blomslockar och smala, gräslika blad. Buplevrum.

BYLTA, v. a. 1. Brukas endast i förbindelse med vissa partiklar, såsom: *B. i'n, ihóp*, se *Inbylta*, *Hopbylta*. *B. på'*, hänga mycket kläder på någon, så att han blir lik ett bytte. *B. på sig mycket kläder.*

BYLTE, n. 4. En hop tätt och utan ordning sammanlagda och vårdslöst omlindade kläder. *Ett b. af bykkläder, af linne. Han lade ihop sina kläder i ett litet b.*

BYORDNING, f. 2. Emellan samtliga bymän öfverenskommen och af häradsrätt stadfäst författning, rörande ett byalags angelägenheter, såsom våghållning, stängsel, m. m.

BYRA, v. n. 1. (pop. o. fam.) Glimma under askan.

BYRIL, m. 2. En folkdans i södra Dalarnes.

BYRÅ, by'rå, m. 5. (fr. *Bureau*) 1) a) Skriftpulpet. — b) Liten dragkista, med eller utan klaff. Ingår i sammansättningen: Fruntimmersbyrå. — 2) a) Embetsrum. *En ministers b.* — b) De arbetande i ett embetsrum. — c) Arbetsrum för en tidsningsredaktion. — d) Samtliga personer, som der arbeta. [Bureau.]

BYRÅCHEF, by'råschä'f, m. 5. Förman i en embetsbyrå. Embetsförman. [Bureauchef.]

BYRÅKRAT, -- åt, m. 5. En, som utöfvar, är vän af eller förfäktar embetsmannaväldet. [Bureaucrat.]

BYRÅKRATI, --- ti', f. 5. Embetsmannavälde, utöfvadt till förfång för både folk och regering. [Bureaucratie.]

BYRÅTT, m. 5. Lägre domstol i en större by, såsom utrikes på många ställen förefinnes.

BYSATT, part. pass. af *Bysätta*. Fängslad för skuld. Brukas nästan som adjektiv, stundom äfv. substantivt, t. ex.: *En b. person. De b-es olyckliga öde.*

BYSKRÅ, n. 4. Skråförening emellan inbyggarna i en by. Finnes på åtskilliga orter i Sverige.

BYSSA, f. 1. 1) Se *Bössa*. — 2) Gamla benämningen på kanoner.

BYST, m. 5. (fr. *Buste*) Brösthild. [Buste.]

BYSÄTTA, v. a. 2. (böjes som *Sätta*) Låta insätta i fängelse för skuld, genom laga utslag af vederbörande myndighet. — *Bysättande*, n. 4. o. *Bysättning*, f. 2.

BYSÄTTNINGSHÄKTE, n. 4. Fängelse, der bysatta personer förvaras. — *Syn.* Gåldstuga, Gåldstuguhäkte.

BYSÄTTNINGSTVÅNG, n. 5. Det tvång att gälda sin skuld, som en tredskade gäldenär genom bysättning anses vara underkastad.

BYSÄTTNINGSLAG, n. 5. Utslag af vederbörande myndighet, i kraft hvaraf en skuldenär, som ej gitter betala sin skuld, skall insättas i fängelse, tilldess skulden blifvit betald.

BYTA, v. a. 2. 1) Till annan person aflåta en sig tillhörig sak, icke mot penningar, utan emot en annan honom tillhörig sak. *B. vara mot vara. B. häst, hatt, rock, tjänst med någon. B. hästar.* Brukas ofta absolut, t. ex.: *Han gör aldrig annat än byter och skojar. B. jemnt om jemnt, vid bytet icke gifva något emellan.* (Talesätt) *Jag vill icke b. med honom, henne, o. s. v., vill icke byta tillstånd, läge, ställning, vilkor med &c. B. sig till ell. b. till sig, genom byte erhålla, t. ex.: han bytte sig till, bytte till sig en landegendom mot ett hus i staden.*